

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

IV. Rerum diuinarum ignoratione laborantem ciuitatem erudit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

HO VITAE GASP. BARZAEI
tione diuidetur. In singula quippe
vitia velut singulari certamine, et-
iam si simul vniuersa impeteret, de-
pugnabat.

CAPVT IV.

*Rerum diuinarum ignoratione labo-
rantem ciuitatem erudit.*

INTER cætera ciuitatis mala for-
san etiam præ cæteris densissima
erat Armuziæ rerum diuinarum
ignorantia. Nam etsi non deerant
aliquot Sacerdotes, ij tamen vel ni-
hilo vulgò doctiores, vel vt essent,
laboris erant impatientes in ea ci-
uitate, vbi tot forent incommoda
toleranda, vt pati, non agere plus fa-
tis esse videretur. Adde, quod etiam
eorum nonnulli vnà cum opibus
propriæ salutis curam, alienæ tanto
magis, abiecerant. Cõstat, ante Gas-
parem, alium diuini verbi præco-
nem nullum tertio in pulpitu con-
scendisse. Vnde simul cum illa gen-
tium sectarumque nebula tantæ ir-
repserant tenebræ, vt vulgò etiã ad
splendorem crucis, quem postcà ne
Sara.

Saraceni quidem oculis ferre poterunt, ipsi Christiani cæcutirent. Itaque vulgò pudebat crucis discipulos magistri sui crucifixi: & quod à Saracenis ac Iudæis passim in contumeliam obijciebatur, ipsi contumeliæ loco habebant; & iam Iesum Christum, quem solum crucifixum Apostolus nouerat, ipsi, si potuissêt, negassent cruci affixum. Quod ubi non sine doloris sensu narrauit Gaspar, ita exclamat: Mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri IESV CHRISTI. Verum antequam ex Aegyptiacis illis tenebris populum Christianum in terram Gessen, ubi lux erat, traduceret, videns quam atrox cum inferno illo Pharaone iniret certamè, inde cœpit vnde Xauerius facere ac docere consueuerat. Nam in valetudinario suo primis se diebus continens, sui contemptum ac demissionem cum insigni caritate coniungebat: in nosocomio ægris famulari, lectos sternere, cubicula euerrere, pannos abluere, ad infima omnia descendere.

E no so

Enofocomio deinde in custodias publicas, iam quodammodo factus audacior, erupit; hæc ille dies aliquot ita faciebat, vt aliud omninò nihil, studio solum orationis, de quo superiori capite, non intermisso. In quo sanè videtur eos, qui urbem aliquam obsidione cingere aggrediuntur, imitatus. Nam illi suos aggeres vbi extra tormenti iactum inchoarunt, eos ita rotant, ac voluunt, quoad sine periculo se ipsis munitionibus hostium admoueat. Iam itaque sua modestia se, velut noctis silentio, regens Gaspar, aggeres suos promouebat, cum subito tuba canit; sed planè admirabili. Tuba viro illi tintinabulum fuit. nam instituto in ea ciuitate hætenus inaudito in vicos prodit, & nola puerorum ac rudium ad expugnandam ipsam ignorantiam mirabili, sed tamen non sine ipsius sapientiæ rudes in eundem finem Apostolos asciscentis exemplo, delectū facit. Concursum est subito velut ad ludicrum quoddam ac puerile specta-

specta-

spectaculum. Hic Pater pueros quâ *Puerorū*
 blandioribus verbis, quâ præmiolis *institu-*
 primùm demulcere, & ad loquen- *tiōe plus-*
 dum pudorem exuere facit; inde *vimium*
 signum sanctissimæ crucis expri- *proficit*
 mere, exigere, vt se præeunte ab om- *Gaspar.*
 nibus exprimatur; ingenium illo-
 rum collaudare. Tum orationem
 Dominicam, Salutationem Angeli-
 cam, fidei symbolum, præcepta vel
 Dei vel Ecclesiæ docere aggressus,
 & vt discendi tædium leuaret volu-
 ptate, facili cantu præire, cæteris
 sequi iussis incepit; denique in hæc
 & similia, quæcunque Patri sua ca-
 ritas, demissio, ac Spiritus ipse san-
 ctus suggererat, strenuè incubuit.
 Nec facilè credi potest, quantas res
 ille hoc puerili manipulo perfec-
 rit, aut quem sibi aditum ad maiores
 aperuerit.

Ea res non cæterorum modò, qui
 ex hoc sinapis semine nunquam tã-
 tam arborem expectassent, sed ipsi-
 us Gasparis quoque superauit opi-
 nionem. Faut semper quidem vbi-
 us locorum Deus Opt. Max. huic
 rudium

rudium institutioni: sed Armuzia tantum illi lucis ac splendoris dedit, facile ut pestiferae profanorum rituum nebulæ, quæ iam diu ciuitatem obuoluerant, in huiusce solis aduentu fuerint dissipatæ. Pueri enim ipsi non auidius, quam felicius fidei nostræ mysteria, legis nostræ præcepta didicerunt, cantu ipso vel memoriam adiuuante, vel ad discendum inuitante. Etiam profana carmina in sacros pioſque versus permutari, & vbiq; tota vrbe, ædibus, atrijs, vicis, publicis locis in periuriorum aut blasphemiarum locum succedere & personare cœperunt. Quotidiana enim Gasparis institutio iam rem ita vulgauerat, ut paucis diebus perfecerit, quod vix annuo spatio se posse sperauerat impetrare. Utinam tam salutari exemplo pãssim Catholicæ vrbes vterentur! sperari enim posset tanta morum conuersio, quanta ex obscenis cantiunculis, & ijs, quas nominari inter Christianos nolebat Apostolus, vocibus, magno bonorũ gemi-

*E can-
tiunculis
sacris
fructus
permag-
nus.*

gemitu cernitur corruptela. Nec in pueris, Reip. seminario, stetit fructus; auctore Gaspare è discipulis facti doctores, seruitia sua, parentes etiam ipsos, quos iã inscitiae suae pudebat, instruebãt; qui simile quippiam fecerat, præmium ac laudem insuper, magnum per se præmium, expectabat. Eadem præmia ijs statuta, qui iurãtem aut quouis alio modo palam peccantem correxissent. Hęc omnia tantũ breui potuerũt, vt iã ad antiquos omninò noui accederent Christianæ institutionis auditores. Parentes passim à filijs adducti, de filiorum, vel laudatorum, vel præmio honoratorum lætitia suam gratulationis partem decerpebant; ac iam passim neminem pudebat in eodem cum pueris ac seruitijs ludo erudiri: viri pueros, foeminæ puellas aut ad respondendum vrgebant aut præueniebant.

Ad extremum dici non potest, quanto vel Gasparis gaudio, vel ciuium approbatione, vel Dei gloria, res ista procedit. Nam Gaspar, quæ
ab

ab omnibus damnari vellet; artificiosè puerili suffragio calculoque damnabat; quæ cuperet emendari, pueris vt admonerent vel deferrent imperabat. Itaque ne domus quidè ipsa satis Patrifamilias tuta erat ad peccandum, qui filium haberet vel monitorem vel etiam delatorem: cuius rei acerbitatem ipsa puerilis ætas, Patrisque facilitas mollebat. Itaque iam passim Armuziæ aliæ diurnæ colloctiones, cantusque nocturni, alius ad ædem sacram concursus, alia sacrorum hominum reuerentia, alia sacramentorum frequentatio, alia denique ciuitas vniuersa. Eam in rem quotidie Gaspar duas horas, sed planè utiliter collocabat: nam quæ contigerunt in eo genere, iucundius fuisset, vt ait ipse videre quam audire. Vulgò parentum somnus filiorum nocturno cætu interrompebatur; propè singulis in ædibus, iussu Gasparis, singuli quæ didicerant, seruos ac mancipia, quibus interesse per occupationes domesticas non licebat, sub noctem edoce-

edocebant. Cùm Saracenorum filijs
 frequentes erant disputationes pu-
 erorum, asserentium sine bap-
 tismo salutem esse desperatam: nec
 sine fructu: pueri plerumque Sa-
 raceni sine discrimine per vicos
 doctrinæ Christianæ capita can-
 tabant; & contigit aliquando, vt
 Gasparem fortè transeuntem vir
 quidam honestus interpellarit, &
 Saracenum vnum, In nomine Pa-
 tris, &c. canentem, seseque palàm
 signantem ostenderit, magna vel sua
 vel Patris voluptate: qui, vt ait, tum
 animo Baalam sibi vatem referebat,
 qui cùm maledicere vellet, vel in-
 iuitus benedixit, item illud Psalmi:
 Ex ore infantium & lactentiũ per-
 fecisti laudem. Nec nullus ex his
 cantatoribus ad fidem baptismum-
 que perducebatur. Sed & alia multa
 præclara sanè facinore Gaspar dux
 huius turmæ eadem perfecit, quæ
 alio loco sunt narranda: hæc verò
 quæ huc de industria sub initium
 congeessimus, ita sub initium cœpe-
 runt, vt quotidianis (nullo enim
 die

die Gaspar quantumlibet occupatus omittebat) semper inualuerint incrementis.

CAPVT V.

Quantum in tollenda libidine profecerit.

SI fuisset vnum genus hostium Armuziæ, vno fortasse teli genere potuerat expugnari: sed tanta non in vno solum genere erat multitudo vitiorum, verum etiam in diuerso varietas, necesse vt fuerit pugili nostro omni telorum genere decertare. Et Armuzia igitur non iam à dæmonijs obfessa sed possessa, arcibus aliquot tenebatur, quas singulas Gaspar oppugnare non destitit, donec expugnaret. Itaque in libidinis arcem impetum è superiore loco verbis pro iaculis faciens mirabiliter detonabat. de scelere primum, tum de fructu narrabimus. Vulgò Saracenis pellicibus, Gentilibus ac Iudæis promiscuè non scelerato solum, sed etiã infami amore

Lusi-